

*hokimligi
maktabgacha va maktab ta'lifi
boshqarmasi*

*maktabgacha va
maktab ta'lifi bo'limi tasarrufidagi
—umumi o'rta ta'lim maktabi
geografiya fani o'qituvchisi*

*ning
20__-20__-o'quv yilida 10-sinf bo'sh
o'zlashtiruvchi o'quvchilar uchun
geografiya fanidan*

TO'GARAK HUJJATLARI

To‘garak a’zolari haqida ma’lumot

№	Familiya ismi va sharifi	Tug‘ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to‘liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							

15.							
16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O'tkazilgan xona _____

“ _____ ” To‘garak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalar

To 'garak rahbari _____

“ _____ ” To‘garak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalari To‘garak rahbari _____

**20__-20__-o‘quv yilida bo‘sh o‘zlashtiruvchi o‘quvchilar uchun tuzilgan
“ ” to‘garagining
ISH REJASI**

№	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Mamlakatlarning boshqaruv shakli va davlat tuzilishi	1		
2.	Unitar va federativ davlatlar	1		
3.	Tugamaydigan va tiklanadigan tabiiy resurslar geografiyasi	1		
4.	Yer resurslar	1		
5.	Global ekologik muammolar	1		
6.	Dunyo aholisining soni, o‘sishi va joylashishi	1		
7.	Jahon aholisining yosh, jinsiy va irqiy tarkibi	1		
8.	Takrorlash	1		
9.	Aholining diniy tarkibi	1		
10.	Jahon mamlakatlarining urbanizatsiyasi	1		
11.	Jahon iqtisodiyotining tarkibiy tuzilishi	1		
12.	Rivojlangan va rivojlanayotgan davlatlarda iqtisodiyotning tarmoqlar tarkibi.	1		
13.	Jahon xo‘jaligi va uning tarkibini o‘rganish.	1		
14.	Jahon energetikasi geografiyasi	1		
15.	Jahon qishloq xo‘jaligi geografiyasi	1		
16.	Takrorlash	1		
17.	Takrorlash	1		
18.	Yevropaning geografik o‘rni, chegaralari va siyosiy xaritasi	1		
19.	Buyuk Britaniya va Shimoliy Irlandiya Birlashgan Qirolligi	1		
20.	Takrorlash	1		
21.	Italiya aholisi	1		
22.	Rossiya Federatsiyasi	1		
23.	Osiyo qit’asining geografik o‘rni, chegaralari va siyosiy xaritasi	1		
24.	Osiyo mamlakatlarining iqtisodiy rivojlanganligi	1		
25.	Turkmaniston Respublikasi	1		
26.	Tojikiston Respublikasi	1		
27.	Afg‘oniston	1		
28.	Pokiston	1		
29.	Koreya Respublikasi	1		
30.	Yaponiya	1		
31.	Afrikaning geografik o‘rni, siyosiy xaritasi, tabiiy resurslari.	1		
32.	Nigeriya Federativ Respublikasi.	1		
33.	Amerikaning siyosiy xaritasi.	1		
34.	Amerika Qo‘shma Shtatlari	1		

Sana: " " 20 -yil. Sinflar: _____. To 'garak rahbari: _____

Mavzu: Mamlakatlarning boshqaruv shakli va davlat tuzilishi.

Maqsadlar:

a) zamonaviy dunyo, uning yirik mintaqalari hamda xalqaro iqtisodiy va siyosiy tizimda muhim o'rin egallagan davlatlarga xos ijtimoiy-iqtisodiy geografik xususiyatlarni o'rgatish, turli global va mintaqaviy iqtisodiy,

ijtimoiy va ekologik jarayonlar haqida tizimli ma'lumotlarga ega bo'lish.

b) jahon, uning yirik mintaqasi va mamlakatlari iqtisodiy va ijtimoiy geografiyasiga doir zamonaviy bilim berish, mustaqil bilim olish va uni amaliyatda qo'llashni o'rgatish.

v) jahonning siyosiy xaritasi, tabiiy resurslari, aholisi va xo'jaligi haqidagi umumiy ilmiy tasavvurni shakllantirish. Jahonning yirik mintaqalari — Yevropa, Osiyo, Afrika, Amerika va Avstraliyaning siyosiy xaritasi, tabiiy resurslari, aholisi va iqtisodiyotining o'ziga xos xususiyatlarini tushuntirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

O'z-o'zini rivojlantirish kompetensiyasi: doimiy ravishda o'z-o'zini jismoni, ma'naviy, ruxiy va intellektual rivojlantirish, kamolotga intilish, hayot davomida mustaqil o'qib-o'rganish, bilim va tajribani mustaqil ravishda muntazam oshirib borish, o'z hatti-harakatini adekvat baholash va mustaqil qaror qabul qila olish ko'nikmalarni egallash.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish hamda foydalanish kompetensiyasi: aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy, oilaviy, kasbiy va iqtisodiy rejalarini tuza olish, kundalik faoliyatda turli formula, model, chizma va diagrammalarini o'qiy olish, inson mehnatini yengillashtiradigan, mehnat unumдорligini oshiradigan, qulay shart- sharoitga olib keladigan fan va texnika yangiliklaridan foydalana olish.

Mashg'ulot turi: mavzuga oid yangi ma'lumotlarni o'quvchilarga yetkazishda yangi texnologiyalardan foydalanish, klaster, yozma, og'zaki, ko'rgazmali aralash mashg'ulot, suhbat, munozara, noananaviy, hamkorlikda ishslash, yangi tushuncha va bilimlarni shakllantirish.

Mashg'ulot jahozi: Globus, dunyo tabiiy kartasi, 5-sinf atlasi, "Tabiiy geografiya boshlang'ich kursi" atlasi, yozuvsiz xaritasi, rangli qalamlar, chizg'ich, o'chirg'ich, sirkul va kompas va globus, tarqatma materiallar, mavzuga oid ko'rgazmali qurollar va video roliklar, slaydlar, guruhlar uchun rag'bat kartochkalari.

I.Tashkiliy qism: salomlashish, yo'qlama qilish, o'quvchilarni mashg'ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II.Yangi mavzu bayoni:

Jahon mamlakatlarining muhim belgilaridan biri boshqaruv shakli hisoblanadi. Siyosiy boshqaruvning ikki asosiy shakli — respublika va monarxiyaga ajratiladi. Jahonning siyosiy xaritasida 2022-yil boshi holatiga ko'ra, boshqaruv shakli respublika bo'lgan 151 ta davlat mavjud. Respublikalar asosan 3 ta turga bo'linadi: prezidentlik, parlamentar hamda aralash.

Daniya qirolichasi Margrete II

Bruneysultonı Hassanal Bolqiyə

Yaponiya imperatori Naruhito

III. Mustahkamlash:

Hozirgi vaqtida dunyoda 43 ta monarxiya davlatlari mavjud bo'lib, ular konstitutsionva mutlaq monarxiyalarga bo'linadi. Konstitutsion monarxiyalarda davlat rahbari (qirol, amir, knyaz va h.k.) ning siyosiy vakolatlari ma'lum darajada cheklangan bo'lib, davlat boshqaruvida parlament va hukumatning o'rni muhim hisoblanadi. Mutlaq monarxiya boshqaruv shakliga ega bo'lgan davlatlarda esa monarxning vakolatlari cheklanmagan bo'ladi.

IV. Uyga vazifa:

1.Jahon davlatlarining necha foizi respublika, necha foizi monarxiya, necha foizi unitar, necha foizi federativ ekanligini hisoblang.

Sana: " " 20 -yil. Sinflar: _____. To 'garak rahbari: _____

Mavzu: Unitar va federativ davlatlar.

Maqsadlar:

- a) zamonaviy dunyo, uning yirik mintaqalari hamda xalqaro iqtisodiy va siyosiy tizimda muhim o'rin egallagan davlatlarga xos ijtimoiy-iqtisodiy geografik xususiyatlarni o'rgatish, turli global va mintaqaviy iqtisodiy,
- ijtimoiy va ekologik jarayonlar haqida tizimli ma'lumotlarga ega bo'lish.
- b) jahon, uning yirik mintaqasi va mamlakatlari iqtisodiy va ijtimoiy geografiyasiga doir zamonaviy bilim berish, mustaqil bilim olish va uni amaliyatda qo'llashni o'rgatish.
- v) jahonning siyosiy xaritasi, tabiiy resurslari, aholisi va xo'jaligi haqidagi umumiylar ilmiy tasavvurni shakllantirish. Jahonning yirik mintaqalari — Yevropa, Osiyo, Afrika, Amerika va Avstraliyaning siyosiy xaritasi, tabiiy resurslari, aholisi va iqtisodiyotining o'ziga xos xususiyatlarini tushuntirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Axborot bilan ishlashkompetensiyasi: media manbalardan zarur ma'lumotlarni izlab topa olish, saralash, qayta ishlash, saqlash, ulardan samarali foydalana olish, ularning xavfsizligini ta'minlash ko'nikmalarini egallashni hamda mediamadaniyatga ega bo'lish.

O'z-o'zini rivojlantirish kompetensiyasi: doimiy ravishda o'z-o'zini jismoni, ma'naviy, ruxiy va intellektual rivojlantirish, kamolotga intilish, hayot davomida mustaqil o'qib-o'rganish, bilim va tajribani mustaqil ravishda muntazam oshirib borish, o'z hatti-harakatini adekvat baholash va mustaqil qaror qabul qila olish ko'nikmalarini egallah.

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi: jamiyatda bo'layotgan voqealarni, hodisa va jarayonlarga dahldorlikni his etish va ularda faol ishtirok etish, o'zining fuqarolik burch va xuquqlarini bilishi, ularga rioya qilishi, mehnat va fuqarolik munosabatlarida muomala va xuquqiy madaniyatga ega bo'lish.

Mashg'ulot turi: mavzuga oid yangi ma'lumotlarni o'quvchilarga yetkazishda yangi texnologiyalardan foydalanish, klaster, yozma, og'zaki, ko'rgazmali aralash mashg'ulot, suhbat, munozara, noananaviy, hamkorlikda ishslash, yangi tushuncha va bilimlarni shakllantirish.

Mashg'ulot jihizi: Globus, dunyo tabiiy kartasi, 5-sinf atlasi, "Tabiiy geografiya boshlang'ich kursi" atlasi, yozuvlari xaritasi, rangli qalamlar, chizg'ich, o'chirg'ich, sirkul va kompas va globus, tarqatma materiallar, mavzuga oid ko'rgazmali qurollar va video roliklar, slaydlar, guruqlar uchun rag'bat kartochkalari.

I.Tashkiliy qism: salomlashish, yo'qlama qilish, o'quvchilarni mashg'ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II.Yangi mavzu bayoni:

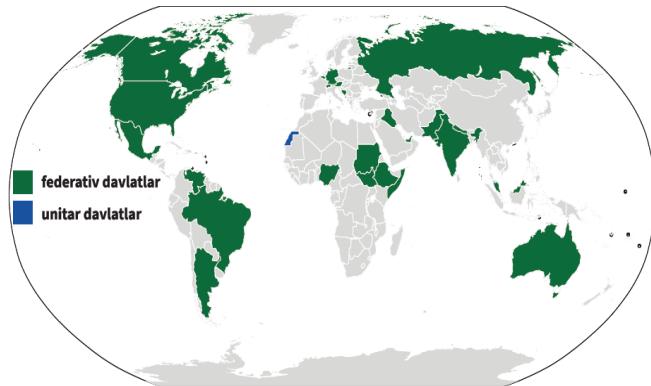
Har qanday mamlakatning ma'muriy-hududiy tizimi (davlat tuzilishi shakl i) uning muhim siyosiy xususiyati hisoblanadi. Mazkur belgiga binoan, jahon mamlakatlari ikki turga, ya'ni unitarva federativ davlatlarga bo'linadi. Unitar davlatlarda butun mamlakat hududida yagona qonunchilik tizimi amal qiladi, siyosiy boshqaruv esa markazlashgan holda amalga oshiriladi. Dunyo mamlakatlarining aksariyat qismi (167 tasi) unitar davlatlar qatoriga mansub.

III. Mustahkamlash:

Davlat tuzilishining birmuncha murakkab shakli federatsiyadir. Bunday davlatlarda qonunchilik, ijro va sud hokimiyyati markaziy (federal) hamda hududiy (shtatlar, provinsiyalar, respublikalar va boshqalar doirasida) darajalardan tashkil topadi. Federativ davlatlarning soni, 2022-yil boshi holatiga ko'ra, 27 ta bo'lib, jumladan, Yevropada 6 ta, Osiyoda 6 ta, Afrikada 6 ta, Amerikada 7 ta hamda Avstraliya va Okeaniyada 2 ta federatsiyalar joylashgan

IV. Uyga vazifa:

1.Darslik hamda atlasdagagi jahonning siyosiy xaritasidan foydalanib federativ davlatlar nomini daftaringizga yozib oling va yozuvlari xaritada belgilang.

4-rasm. Unitar va federativ davlatlar jahon siyosiy xaritasida

Sana: " " 20 -yil. Sinflar: _____. To'garak rahbari: _____

Mavzu: Tugamaydigan va tiklanadigan tabiiy resurslar geografiyası.

Maqsadlar:

- a) zamonaviy dunyo, uning yirik mintaqalari hamda xalqaro iqtisodiy va siyosiy tizimda muhim o'ren egallagan davlatlarga xos ijtimoiy-iqtisodiy geografik xususiyatlarni o'rgatish, turli global va mintaqaviy iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik jarayonlar haqida tizimli ma'lumotlarga ega bo'lish.
- b) jahon, uning yirik mintaqasi va mamlakatlari iqtisodiy va ijtimoiy geografiyasiga doir zamonaviy bilim berish, mustaqil bilim olish va uni amaliyatda qo'llashni o'rgatish.
- v) jahonning siyosiy xaritasi, tabiiy resurslari, aholisi va xo'jaligi haqidagi umumiylashtirish. Jahonning yirik mintaqalari — Yevropa, Osiyo, Afrika, Amerika va Avstraliyaning siyosiy xaritasi, tabiiy resurslari, aholisi va iqtisodiyotining o'ziga xos xususiyatlarini tushuntirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

O'z-o'zini rivojlantirish kompetensiyasi: doimiy ravishda o'z-o'zini jismoni, ma'naviy, ruxiy va intellektual rivojlantirish, kamolotga intilish, hayot davomida mustaqil o'qib-o'rghanish, bilim va tajribani mustaqil ravishda muntazam oshirib borish, o'z hatti-harakatini adekvat baholash va mustaqil qaror qabul qila olish ko'nikmalarni egallah.

Milliy va umummadaniy kompetentsiya: Vatanga sadoqatli, insonlarga mehr-oqibatli hamda umuminsoniy va milliy qadriyatlarga e'tiqodli bo'lishni, badiiy va san'at asarlarini tushunish, orasta kiyinish, madaniy me'yordarga va sog'lom turmush tarziga amal qilish.

Mashg'ulot turi: mavzuga oid yangi ma'lumotlarni o'quvchilarga yetkazishda yangi texnologiyalardan foydalanish, klaster, yozma, og'zaki, ko'rgazmali aralash mashg'ulot, suhbat, munozara, noananaviy, hamkorlikda ishlash, yangi tushuncha va bilimlarni shakllantirish.

Mashg'ulot jahozi: Globus, dunyo tabiiy kartasi, 5-sinf atlasi, "Tabiiy geografiya boshlang'ich kursi" atlasi, yozuvlari xaritasi, rangli qalamlar, chizg'ich, o'chirg'ich, sirkul va kompas va globus, tarqatma materiallar, mavzuga oid ko'rgazmali qurollar va video roliklar, slaydlar, guruhlar uchun rag'bat kartochkalari.

I.Tashkiliy qism: salomlashish, yo'qlama qilish, o'quvchilarni mashg'ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II.Yangi mavzu bayoni:

Hudud laming turli ekinyetishtirish imkoniyatlari ko'p jihatdan iqlimga bog'liq. Qishloq xo'jaligiga bevosita ta'sir ko'rsatuvchi iqlimi resurslar agroqlimiy resurslar deyiladi. Eng muhim agroqlimiy korsatkichlar effektiv haroratlar (+10 °C dan yuqori) yillik yig'indisi hamda namlanish koeffitsiyenti hisoblanadi. Iqlimning termik resurslari ekvatoridan qutblarga tomon kamayib boradi. Ekvator atrofida effektiv haroratning yillik yig'indisi 8000 °C dan yuqori bo'lsa, arktika va subarktika iqlim mintaqalarida u 400 °C ga ham yetmaydi.

III. Mustahkamlash:

Iqlimning termik resurslari ekvatoridan qutblarga tomon kamayib boradi. Ekvator atrofida effektiv haroratning yillik yig'indisi 8000 °C dan yuqori bo'lsa, arktika va subarktika iqlim mintaqalarida u 400 °C ga ham yetmaydi. Shuning uchun ham tropik, subekvatorial va ekvatorial iqlim mintaqalarida turli issiqsevar ekinlarni yetishtirish hamda yil davomida 2-3 marotaba hosil olish imkoniyati mavjud.

IV. Uyga vazifa:

1. Agroqlimiy resurslarning qishloq xo'jaligi ixtisoslashuviga ta'sirini turli geografik mintaqalar va davlatlar misolida tushuntiring.

Sana: " " 20 -yil. Sinflar: _____. To'garak rahbari: _____

Mavzu: Yer resurslari.

Maqsadlar:

a) zamonaviy dunyo, uning yirik mintaqalari hamda xalqaro iqtisodiy va siyosiy tizimda muhim o'ren egallagan davlatlarga xos ijtimoiy-iqtisodiy geografik xususiyatlarni o'rgatish, turli global va mintaqaviy iqtisodiy,

ijtimoiy va ekologik jarayonlar haqida tizimli ma'lumotlarga ega bo'lish.

b) jahon, uning yirik mintaqasi va mamlakatlari iqtisodiy va ijtimoiy geografiyasiga doir zamonaviy bilim berish, mustaqil bilim olish va uni amaliyatda qo'llashni o'rgatish.

v) jahonning siyosiy xaritasi, tabiiy resurslari, aholisi va xo'jaligi haqidagi umumiylar ilmiy tasavvurni shakllantirish. Jahonning yirik mintaqalari — Yevropa, Osiyo, Afrika, Amerika va Avstraliyaning siyosiy xaritasi, tabiiy resurslari, aholisi va iqtisodiyotining o'ziga xos xususiyatlarini tushuntirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Kommunikativ kompetentsiya: ijtimoiy vaziyatlarda eng avvalo ona tilida hamda birorta xorijiy tilda o'zaro samarali mulokotga kirisha olish, muloqotda muomala madaniyatiga amal qilish, ijtimoiy moslashuvchanlik, hamkorlikda jamoada samarali ishlay olish.

Axborot bilan ishslashkompetentsiyasi: media manbalardan zarur ma'lumotlarni izlab topa olish, saralash, qayta ishslash, saqlash, ulardan samarali foydalana olish, ularning xavfsizligini ta'minlash ko'nikmalarini egallashni hamda mediamadaniyatga ega bo'lish.

Mashg'ulot turi: mavzuga oid yangi ma'lumotlarni o'quvchilarga yetkazishda yangi texnologiyalardan foydalanish, klaster, yozma, og'zaki, ko'rgazmali aralash mashg'ulot, suhbat, munozara, noananaviy, hamkorlikda ishslash, yangi tushuncha va bilmalarni shakllantirish.

Mashg'ulot jahozi: Globus, dunyo tabiiy kartasi, 5-sinf atlasi, "Tabiiy geografiya boshlang'ich kursi" atlasi, yozuvlari xaritasi, rangli qalamlar, chizg'ich, o'chirg'ich, sirkul va kompas va globus, tarqatma materiallar, mavzuga oid ko'rgazmali qurollar va video roliklar, slaydlar, guruqlar uchun rag'bat kartochkalari.

I.Tashkiliy qism: salomlashish, yo'qlama qilish, o'quvchilarni mashg'ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II.Yangi mavzu bayoni:

Hozirgi vaqtida jahon yer fondining umumiylari hajmi 13,4 milliard gektarga teng. Insoniyat uchun eng katta iqtisodiy ahamiyatga ega bo'lgan qishloq xo'jaligida foydalilaniladigan yerlar jahon umumiylari fondining 34% ini tashkil qiladi. Jumladan, ishlov beriladigan yerlar ulushi 11% ga, yaylovlarni esa 23% ga teng. Ishlov beriladigan yerlar dunyoda yesitshtirilayotgan oziq- ovqat mahsulotlarining 88% ini, yaylovlarni esa 10% ini yetkazib bermoqda.

III. Mustahkamlash:

Dehqonchilikda foydalilaniladigan yechimlarning eng katta maydonlari AQSH, Hindiston, Rossiya, Xitoy, Braziliya, Argentina, Kanada, Nigeriya, Ukraina va Avstraliyaga to'g'ri keladi. XX asr davomida ishlov beriladigan maydonlar hajmi dunyo bo'yicha ikki baravar kengaytirildi. Qo'riq yerkarni o'zlashtirish} botqoqli va zaxkash yerkarni ishga solish, cho'l yerkarga suv chiqarish yo'li bilan ekin maydonlarini kengaytirish ishlari ayniqsa AQSH, Kanada, Avstraliya, Rossiya, Qozog'iston, Xitoy, Braziliya, O'zbekistonda keng ko'lama olib borildi. Dehqonchilikda foydalilaniladigan yechimlarning eng katta maydonlari AQSH, Hindiston, Rossiya, Xitoy, Braziliya, Argentina, Kanada, Nigeriya, Ukraina va Avstraliyaga to'g'ri keladi. XX asr davomida ishlov beriladigan maydonlar hajmi dunyo bo'yicha ikki baravar kengaytirildi.

IV. Uyga vazifa:

1.O'tilgan mavzu yuzasidan savol-javob qilish.

*veb-saytimiz: Zokirjon.com
Hujjat Word variantda beriladi.*

Zokirjon Admin bilan

90-530-00-68 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog‘lanishingiz yoki nza4567 izlab telegramdan yozishingiz so‘raladi.

Telegramda murojaatingizga o‘z vaqtida javob beriladi

40 listdan iborat geografiya fanidan **10-sinf** bo‘sh o‘zlashtiruvchi o‘quvchilarga **34** soatli **to‘garakni** to‘liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Narxi: 20 ming so‘m

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To‘lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabihev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.
To‘liq holda olganingizdan so‘ng:
Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng
yaqin insoningizga ham.
Internet orqali veb-saytlarga
joylamang.
Kanal va gruppalarga tarqatmang.

**OMONATGA
HIYONAT QILMANG.**